

De lichtshow op de kathedraal van Rouen is een toeristische attractie van formaat. (foto: S. Bigot)

EU-project Spatial metro

Steden in de etalage

Michiel Smit, Stadswerk magazine

Toeristen en recreanten pompen veel geld in de stedelijke economie en dat wordt alleen maar meer. Alleen al om die reden spannen steden zich meer dan ooit tevoren in om aantrekkelijk te zijn voor bezoekers. Het Europese project Spatial Metro nam vier jaar lang onder de loep hoe je toeristen en winkelend publiek naar de stad lokt. Denken vanuit de voetganger is daarbij cruciaal.

Boven:
Een voetgangerskaart in
metrostijl voor Norwich.
(bron: Frank van der Hoeven,
TU Delft)

Midden:
Veel aandacht voor
bewegwijzering in Bristol.
(foto: Sam Gullam)

Onder:
Studie voor herontwerp van
Market Square in Norwich.
(bron: Bob Mantel)

>> Een gemiddelde stadsbezoeker in Noordwest-Europa brengt er ruim vier uur door en besteedt ongeveer 150 euro. Als de stad als onaantrekkelijk wordt ervaren, daalt dat naar twee uur en 75 euro. Als het bezoek onverwacht plezierig is, stijgt dat naar ruim zes uur en 200 à 250 euro. Zie hier het economisch belang van een aantrekkelijke stad.

Maar hoe wordt je als stad aantrekkelijk voor toeristisch en recreatief bezoek? Dat was de hamvraag van het Europese onderzoeksproject Spatial Metro. Vijf steden in Noordwest-Europa werden als casus genomen: Bristol, Norwich (beide Engeland), Rouen (Frankrijk), Biel/Bienne (Zwitserland) en Koblenz (Duitsland). De steden zijn alle in het bezit van een aantrekkelijk historisch centrum, wat een sterke aantrekkingskracht uitoefent op recreanten. Maar dat historisch centrum moet wel goed worden benut.

Een van de belangrijkste punten is dat er vanuit de voetganger moet worden gedacht bij de inrichting van de openbare ruimte. De aanvoerroutes met auto en openbaar vervoer moeten natuurlijk ook goed zijn, maar het verschil tussen kort of lang blijven, weinig of veel geld uitgeven, wordt gemaakt in de wandelgebieden. Dat betekent dat er aantrekkelijke wandelroutes moeten zijn met zo min mogelijk hinderlijke obstakels en onaantrekkelijke ruimtes. Een studie van de TU Delft waarbij bezoekers GPS-apparaatjes meekregen toonde aan dat de verblijfsduur op onaantrekkelijke plekken drastisch terugloopt. Wordt de plek opgeknapt, dan stijgt de bezoekersintensiteit onmiddellijk.

Een greep uit de bevindingen

In Rouen wordt lichtarchitectuur volop ingezet om de historische kwaliteiten te benutten. Naast het 'gewone' aanlichten van gebouwen, wordt regelmatig een lichtshow op de kathedraal geprojecteerd die grote hoeveelheden bezoekers trekt.

In Bristol is zeer veel aandacht besteed aan een goed bewegwijzeringssysteem voor voetgangers. Ook dit heeft een aanzienlijk effect gehad op de bezoekersstromen.

In Norwich is een ontwerp gemaakt voor de herinrichting van een centraal gelegen, maar niet al te aantrekkelijk plein. In het ontwerp wordt een tweede laag boven het plein aangelegd, maar alleen boven de natuurlijke looproutes die over het plein lopen. Zo blijft er een open karakter en zijn bovendien de voetgangers op het onderste niveau beschermd als het regent.

Om het 'voetgangersdenken' te onderstrepen heeft Norwich ook een soort gestyleerde metrokaart gemaakt, maar dan voor voetgangers. Deze maakt duidelijk wat de centrale punten zijn en hoe

de voetganger zich oriënteert.

Het zou te ver voeren om alle resultaten van Spatial Metro op deze plek te bespreken. Maar in zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de intrinsieke kwaliteiten van een stad (een historische kern bijvoorbeeld) met een doordachte inrichting prima kunnen worden benut voor economische doelen. Investeren in de inrichting van de openbare ruimte loont! En dan blijft de waarde van een aantrekkelijke stad voor bijvoorbeeld het welbevinden van mensen zelfs nog buiten beschouwing. <<

Website
www.spatialmetro.org